

מי עושה סיבוב כחילי?

מיכל אהרוני 02.08.2021 20:00

כמה ימים אחרי שפורסמה משנתו הגזענית, שקבעה נחרצות כי אשכנזיות מגיעה קומפלט עם עושר ונכסים ("הארץ" 19.7), הופיע מאמר המשך של רון כחילי, שקיפוחו אומנותו, שממשיך להפיץ בדותות ושנאת אשכנזים ("הארץ" 31.7). ומעשה שטן, אפילו התמונה המתלווה לטור דומה לזו הקודמת: הפגנה של הפנתרים השחורים בכיכר מלכי ישראל בתל אביב, 1974.

אם בפרק הקודם בני העדה האשכנזית התבקשו להתנער מכל נכסיהם (המדומיינים, יש לומר, במוחו הקודח של הכותב), הרי שהפעם אנו מתבקשים להפסיק עם היללנות הזאת. גם עברתם שואה וגם ריסו אתכם בדי-די-טי? יאללה, תתקדמו, כמה עוד אפשר "לעשות סיבוב על השואה", אם להשתמש במילותיו של כחילי?

מסוף מלחמת העולם השנייה ועד לתחילת שנות ה-60 הגיעו לארץ ישראל יותר מחצי מיליון עולים מאירופה, רובם ניצולי שואה. בשנתיים הראשונות לקום המדינה, ניצולי השואה שעלו לארץ היו כ-70% מכלל העולים. עם עלייתם רבים מהניצולים שולבו ביחידות הלוחמות. כמחצית מהכוח הלוחם של ישראל בשלב השני של מלחמת העצמאות היתה מורכבת מניצולי שואה. זה גם היה שיעורם בקרב הנופלים. הם לא הספיקו לעשות סיבוב גדול על השואה. אין ספק שגם 175 אלף ניצולי השואה שעדיין חיים בינינו בארץ, שרובם מקבלים קצבה של 4,000 שקלים בשנה מהמדינה, עושים סיבוב קטן מאוד על השואה.

כחילי ממציא מחדש את חוק גודווין (ככל שדיון מקוון מתארך גדל הסיכוי שתהיה השוואה לשואה). הוא מעמיד אותו על ראשו, אם תרצו. לא צריך לחכות שהוויכוח יתארך — ההשוואה המגוחכת לשואה מופיעה כבר בכותרת (באתר "הארץ") וגם חותמת את המאמר: "הכחשת הדיכוי של המזרחים כמוה כהכחשת השואה, לא פחות".

"הכחשה" היא מילה חזקה; הצירוף "הכחשת שואה" מעורר אמוציות עוד יותר קשות. כשאדם מכחיש אירוע מכונן בחייו של אדם אחר הוא למעשה שולל ממנו את הזהות שלו, ההיסטוריה שלו ובעיקר את הנרטיב שעליו גדל. אך כותרת המאמר של כחילי בטעות יסודה. לומר שאין או לא היה דיכוי של מזרחים לא יכול להשתוות להכחשה של אירוע מסדר גודל שונה לחלוטין עם תוצאות שונות לגמרי. רצח של כשישה מיליון יהודים, מתוכם 1.5 מיליון ילדים — בתאי גז, בבורות ירי, ברעב בגטאות — אינו עומד באותה קטגוריה של דיכוי חברתי וכלכלי של בני קבוצות מסוימות על ידי ממשלה בתוך מדינה.

אבל אצל כחילי עובדות הן לא פקטור וגם לא ידיעת ההיסטוריה. בבלייל של טענות, שכל קשר ביניהן מקרי בהחלט, הוא מחבר דיכוי מזרחים, דיכוי נשים, דיכוי שחורים ורצח ילדים בארה"ב ובקנדה. הוא עושה סלט שלם של עוולות ומקרי ג'נוסייד רק כדי לתבוע את עלבוננו המר, רק כדי שיכירו בקיפוח של המזרחים. המזרחים הם הילידים? העליות ההמוניות ממדינות צפון אפריקה התחילו בתחילת שנות

ה-50 (עליית יהודי תימן בסוף המאה ה-19 היא יוצאת מן הכלל). ילידי הארץ הם הפלסטינים, אלו החיים בגבולות המדינה, אלו שגורשו ממנה ואלו שחיים בשטחים הכבושים. והגזענות כלפיהם, כך נראה, רווחת בקרב יהודים יוצאי מדינות ערב לא פחות מאשר בקרב יהודים אשכנזים.

"איש לא פיקפק בישראליותם, בתרומתם ובזהותם" של העולים האשכנזים? אני דווקא נזכרתי בסיפור של פרנץ הופמן, הידוע יותר כאפרים קישון, שנהג לספר איך פקיד הסוכנות שינה את שמו לאפרים, מכיוון שסבר שאין כזה שם "פרנץ". קישון, ניצול שואה יליד בודפשט, סבל גם הוא משינוי שם משפחתו (שם העט שבחר לעצמו לאחר שהפך לסופר בהונגריה היה קישהונט). גם הוא, כמו מאות אלפי ניצולי השואה יוצאי אירופה, היה חלק מ"כור ההיתוך".

הנחיתות הגנטית — מושג השאול מתורת הגזע הנאצית — היא כנראה רק בראש של כחילי. שוב ושוב הוא משתמש בעגה הגזענית ומנמיך את הסבל שהוא לא מזדהה אתו, מבלי להבין שהאפקט שהוא יוצר הפוך ממה שהוא מנסה להשיג. כחילי מתקשה להכיל את התובנה שניצולי השואה האשכנזים המשיכו לסבול גם בישראל, לכן הוא חייב להשתמש בשפה צינית ומקטינה כמו "נשק יום הדין" ו"הסבל האולטימטיבי".

ובל נשכח שהסבל האולטימטיבי הזה היה גם מנת חלקם של מזרחים רבים. השואה היא חלק מההיסטוריה האישית והקולקטיבית של קבוצות מסוימות מקרב יוצאי מדינות צפון אפריקה. יהדות יוון נמחקה כמעט לגמרי בשואה, כשרובה נשלח לאושוויץ. ויהודי תוניסיה, לוב, אלג'יריה ומרוקו חוו את מוראות השואה באופנים שונים (בתוניסיה ולוב היה שלטון גרמני, באלג'יריה היה שלטון וישי ואילו מרוקו היתה פרוטקטורט צרפתי). סיפורם של יהודי צפון אפריקה וגורלם בזמן השואה לא הופיע בספרי הלימוד וברוב מרכזי ההנצחה בעשורים הראשונים למדינה, וגם הוא טרם סופר באופן מלא.

דיכוי מזרחים היה ועודנו קיים, אך לא זו הדרך לספרו. הכללות גסות, עיוותים היסטוריים ושיח גזעני הם לא הדרך לריפוי והכרה.

ד"ר אהרוני עוסקת בפילוסופיה פוליטית ובחקר השואה